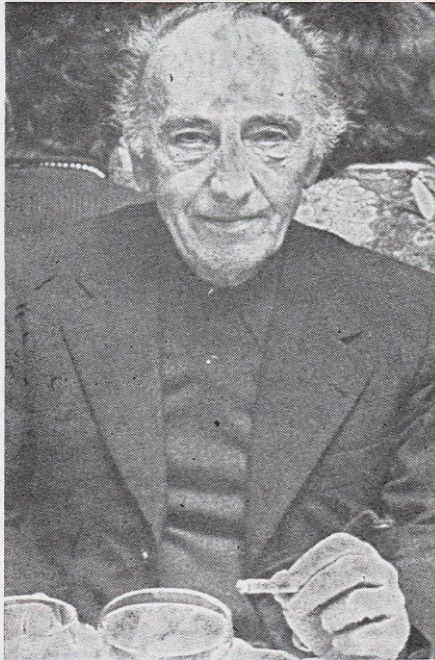

AGUSTI BARTRA i CARLES RIBA

(ELS HIMNES)

No, no es tracta de fer cap mena de paral·lisme malgrat la profunditat i la sucositat del tema; per exemple en una de les poques entrevistes dins la premsa catalana («Serra d'Or», pàg. 31) deia textualment: «No estic d'acord amb el Riba dels darrers anys que separava la vida de la poesia i donava als joves, oposant-se a Rilke, el consell de no bastir llurs vides damunt la poesia que volguessin fer». Doncs bé, ténim a ambdós homes-poetes lligats mitjançant l'atorgament del premi. Caldria

Agustí Bartra

comparteix mai els privilegis dels triomfadors de la història: és sempre al costat dels màrtirs, dels humiliats, dels ofesos, no dels botxins».

Bartra va editar a l'Editorial Carabela (Campos) una antologia «de la voz total» en la qual no es va tractar de fer l'antologia clàssica d'aplegament de textos simptomàtics de les diverses fases del poeta, sinó oferir una mostra qualitativa que incorpori al lector de parla castellana dins el context total de l'obra bartriana. Poemes de «**Quetzalcòatl**» es donen la mà amb altres d'«**Ecce Homo**» (recordem l'edició de can 62 juntament amb l'obra poètica en volum complet prologat per F. Vallverdú que també va fer la notícia del retorn d'Ulisses l'any 70 a «Serra d'Or»), «**Ultimo Trebol**», «**Marsias y Adila**», «**Odiseo**» y «**El árbol de fuego**» complementen aquest llibre divulgatiu juntament amb un pròleg de Francisco Gordo.

FIGUERES

ABANS DEL «SANT JORDI», EL «JOANOT MARTORELL»

El primer gran premi de novel·la de la postguerra fou el «Joanot Martorell», el qual desaparegué quan, amb la creació del «Sant Jordi», un guardó literari català assolí una bossa fins aleshores impensada.

La llista de guanyadors de «Joanot Martorell» és aquesta:

- ★ 1947: Cèlia Suñol.
- ★ 1948: Maria Aurèlia Capmany.
- ★ 1949: (No convocat).
- ★ 1950: (No convocat).
- ★ 1951: Josep Pla.
- ★ 1952: Xavier Benguerel.
- ★ 1953: Josep M.³ Espinàs.
- ★ 1954: Manuel de Pedrolo.
- ★ 1955: Joan Sales.
- ★ 1956: Ramon Folch i Camarasa.
- ★ 1957: Blai Bonet.
- ★ 1958: Miquel Llor.
- ★ 1959: Ricard Salvat.

Si compareu amb el quadre del «Sant Jordi», podreu veure que quatre dels guanyadors del «Joanot Martorell» —Capmany, Espinàs, Pedrolo i Folch— han estat, més tard, guardonats amb el premi que l'ha succeït.

CATORZE ANYS DE «SANT JORDI»

El premi «Sant Jordi» de novel·la, successor del «Joanot Martorell», fou convocat per primera vegada per a 1960: hi ha hagut, per tant, fins ara, catorze convocatories, els guanyadors de les quals han estat:

- ★ 1960: Enric Massó.
- ★ 1961: Josep M.³ Espinàs.
- ★ 1962: Manuel de Pedrolo.
- ★ 1963: Pere Calders.
- ★ 1964: Ramon Folch i Camarasa.
- ★ 1965: Estanislau Torres.
- ★ 1966: Mercè Rodoreda (1).
- ★ 1967: Antònia Vicens.
- ★ 1968: M.³ Aurèlia Capmany (1).
- ★ 1969: (Desert).
- ★ 1970: Josep M.³ Sonntag.
- ★ 1971: Vicenç Riera Llorca.
- ★ 1972: Avel·lí Artís-Gener.
- ★ 1973: Miquel Angel Riera.

(1) Només dues vegades, a causa de canvis passatgers a les bases, han estat premiades novel·les publicades abans de la presentació al concurs: és el cas d'«El carrer de les Camèlies» de Mercè Rodoreda i d'«Un lloc entre els morts» de Maria Aurèlia Capmany.

parlar de l'etapa de l'exili, fonamental per conèixer el Bartra-poeta o simplement el Bartra-home. Seria necessari dir que va col·laborar a la revista «**El Corno Emplumado**», que va escriure novel·les, llibres de poesia, etc., tots ells amb l'arrelament dins la terra que el va aixoplugar, després de Santo Domingo i de Cuba, és a dir de Mèxic. Només cal llegir-se el breu article que la G. E. C. li dedica per contemplar la gran quantitat d'obres i de treballs realitzats en aquesta terra germana, amiga. El camperol mexicà que li diu la frase: «**La luna muere con agua**» i la fa servir com a títol d'una novel·la tot parlant de la terra que li dona refugi, dels seus homes, problemàtica, etc. També caldria fer un estudi de l'aportació lingüística de Bartra al castellà i viceversa, vers el català.

Dins els grans silencis, no certament atribuïbles al mateix Bartra, com ho demostren les entrevistes del seu amic Antoni Ribera («Serra d'Or» «Horizonte...») la col·laboració a «Oriflamma» (Carta a un jove), etc., hom pot trobar alguna de les claus per a l'estudi de l'obra poètica bartriana. Tanmateix, comentar el significat de la poesia mítica, com tan sovint se l'ha anomenada pot ser avançar una mica el camí per al potencial lector de Bartra. A posta deia en una entrevista, tot referint-se a la línia en què s'identificava més:

«Arriscant una definició que se m'ocorre ara, jo diria que sóc un poeta que va de l'existència a l'essència. Obscur? Prescindien de mi, i em deien obscur. No recordes els versos del meu «Cartell per als murs de la meua pàtria» que contesten aquesta imputació?»

M'han dit obscura l'estrofa d'escorxat, com si les meves hores s'adornessin amb [tombagues
per tal d'aixecar espills davant d'altres es-
[pills.

Vivia de graons i tot ple de talaies...

Crec en les herbes solidàries, no en els voris solitaris. Per la seva pròpia naturalesa, la creació, la poesia en totes les seves formes, força l'artista a no isolar-se, sinó a expressar la condició humana amb la llibertat i la veritat. L'autèntic poeta no

SET GUANYADORS PER A UN PREMI DE POESIA HISTORIC

El «Premi Ossa Menor», amb el nom d'una col·lecció poètica decisiva a la postguerra, va tenir una vida curta però important. Ho palesa la galeria de guanyadors:

- ★ 1950: Pere Ribot.
- ★ 1951: Joan Vinyoli.
- ★ 1952: Blai Bonet.
- ★ 1953: Miquel Martí i Pol.
- ★ 1954: Jordi Sarsanedas.
- ★ 1955: Pere Quart.
- ★ 1956: (No convocat).
- ★ 1957: (No convocat).
- ★ 1958: Clementina Arderiu.

EL «RIBA», DESPRES DE L'«OSSA MENOR», COM EL «SANT JORDI» DESPRES DEL «JOANOT MARTORELL»

El «Premi Carles Riba» de poesia fou atorgat per primera vegada l'any 1959 en què morí el poeta que li dona nom. Dins de la nostra pràctica col·lectiva, fou la substitució del «Premi Ossa Menor». La història dels guardons del «Riba» és:

- ★ 1959: Josep M.³ Andreu.
- ★ 1960: Ramon Bech.
- ★ 1961: (No convocat).
- ★ 1962: Blai Bonet.
- ★ 1963: Màrius Sampere.
- ★ 1964: Xavier Amorós.
- ★ 1965: Francesc Vallverdú.
- ★ 1966: Guillem d'Efak.
- ★ 1967: Francesc Parcerisas.
- ★ 1968: Jaume Vidal Alcover.
- ★ 1969: Joan Vergés.
- ★ 1970: Josep Elias.
- ★ 1971: J. M.³ Boix i Selva.
- ★ 1972: Xavier Bru de Sala.
- ★ 1973: Agustí Bartra.

Cal remarcar que, dels guanyadors de l'«Ossa Menor», només Blai Bonet ha «repetit» al «Riba».